

پیش‌بینی سازگاری اجتماعی بر اساس خود ارزشمندی و سبک‌های رفتاری دانشجویان سال اول دانشگاه آزاد اسلامی

ماه نسا کریمی^۱، مرجان جعفری روشن^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد، واحد تهران مرکز، تهران، ایران.

^۲ استادیار، گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد، واحد تهران مرکز، تهران، ایران.

نام نویسنده مسئول:

مرجان جعفری روشن

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۲/۴

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، پیش‌بینی سازگاری اجتماعی بر اساس خود ارزشمندی و سبک‌های رفتاری دانشجویان سال اول دانشگاه آزاد اسلامی بود. روش پژوهش، برحسب هدف بنیادی می‌باشد. از لحاظ روش در زمره تحقیقات همبستگی با تکیه بر رگرسیون است. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان سال اول دانشگاه‌های آزاد شهر تهران بود که از بین آنها ۱۵۰ نفر به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. روش گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر با استفاده از پرسشنامه است. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه‌های سازگاری اجتماعی (بل)، خودارزشمندی (کروکر و همکاران)، و سبک رفتاری دیسک (مارستون) می‌باشد. جهت تجزیه تحلیل داده‌ها ابتدا در تحلیل‌های توصیفی به بررسی ویژگی‌های جمعیت شناختی و بیان شاخص‌های گرایش مرکزی (میانگین، میانه) و پراکندگی (انحراف معیار، واریانس، کجی و کشیدگی) پرداخته شد و در قسمت آمار استنباطی از آزمون‌های پارامتریک تحلیل رگرسیون چند متغیره و ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. در این پژوهش، محقق، داده و اطلاعات به‌دست آمده از پرسشنامه را پس از استخراج و طبقه‌بندی از طریق نرم‌افزار SPSS 20 و R مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است.

با استناد به یافته‌ها، مشخص شد که بین سازگاری اجتماعی و خود ارزشمندی رابطه معناداری وجود دارد. از طرفی بین سبک‌های رفتاری و سازگاری اجتماعی، سبک رفتاری تاثیر گذاری بیشترین همبستگی را با سازگاری اجتماعی دارد که در حاشیه معناداری است.

واژگان کلیدی: سازگاری اجتماعی، خودارزشمندی، سبک‌های رفتاری، دانشجویان سال اول.

مقدمه

سازگاری به عنوان تلاشی که فرد برای مهار موقعیت‌های بالقوه استرس‌زا نیاز دارد، تعریف می‌شود و روشی است که به وسیله آن فرد خود را با محیط و محیط را با خود سازگار کرده و سلامت جسمانی و روانی خود را ارتقا می‌دهد. سازگاری به معنای خاص دارای ابعاد روانی-اجتماعی بوده و با لذت بردن از روابط بین فردی و دستیابی به اهداف شخصی پیوند خورده است. سازگاری اجتماعی افراد، مخصوصاً در زمان ورود به دانشگاه موضوع بسیار مهمی است که می‌تواند متأثر از متغیرهای متعددی همچون شخصیت و عزت نفس باشد. دانشجویانی که در سازگاری با دانشگاه مشکل داشته باشند با مسائل مختلفی مانند: افت تحصیلی، پیشرفت پایین، ترک تحصیل، اضطراب، افسردگی، انزواجویی و سو مصرف مواد دست به گریبان هستند (احمدی‌بنی، ۱۳۹۵).

پژوهش حاضر درباره پیش‌بینی سازگاری اجتماعی بر اساس خود ارزشمندی و سبک‌های رفتاری دانشجویان سال اول می‌باشد.

در خصوص چارچوب نظری، دیدگاه‌های مختلفی از قبیل نظریه روانی اجتماعی اریکسون، نظریه پارسونز، دیدگاه تحلیل روانی و نظریه اجتماعی شناختی وجود دارد. در این راستا این پژوهش در چارچوب نظریه اجتماعی-شناختی قرار گرفته است. این نظریه رفتار انسان را از طریق تعامل انسان با محیط تبیین کرده است. طبق آن انسان نه تنها تحت تأثیر نیروهای اجتماعی می‌باشد بلکه خود نیز می‌تواند در محیط تأثیر گذاشته و آن را به گونه‌ای مناسب تغییر دهد، که بندورا آن را جبرگرایی دو جانبه می‌نامد. انسان تحت تأثیر نیروهای اجتماعی است، ولی نحوه برخورد با آن‌ها را، خود انتخاب می‌کند، به طوری که هم نسبت به شرایط محیطی واکنش نشان می‌دهد و هم فعالانه آن‌ها را تفسیر کرده و بر موقعیت‌ها تأثیر می‌گذارد. به طور کلی، طبق نظریه شناختی اجتماعی، انسان به شرطی، موجودی کاملاً سازگار می‌باشد، که توانایی انطباق با شرایط متغیر محیطی را دارا باشد (پروین، ۲۰۰۱).

سازگاری اجتماعی هماهنگ ساختن رفتار به منظور برآورده ساختن نیازهای محیطی که غالباً مستلزم اصلاح تکانه‌ها، هیجان‌ها یا نگرش‌ها می‌باشد (حدث، ۱۳۹۵).

خودارزشمندی یکی از نتایج ناشی از بررسی و تحلیل تعامل بین ذهن، خود و شخصیت است (دیمیتریو، به نقل از رشیدی، ۱۳۹۵) که موجب ارتقا سطح سلامت عمومی، خودتنظیمی، منبع انگیزشی، کاهش افسردگی و اصلاح رفتار اجتماعی، چگونگی مناسب مواجهه با حوادث زندگی بوده و در سطوح مختلف زندگی فردی، خانوادگی، آموزشی و اجتماعی اثرات خود را نمایان می‌کند (کروکر، سامرز و لاهاتن به نقل از زکی، ۱۳۹۱).

سبک رفتاری، شیوه رفتاری هر فرد در تعاملات با دیگران می‌باشد که از نظر مارستون (۱۹۲۸) چهار سبک رفتاری وجود دارد که در هر فرد یک یا دو سبک غالب است که معمولاً در تعاملات خود از آن استفاده می‌کند. (نقل از دادفر و همکاران، ۱۳۹۴).

بیرانوند (۱۳۹۶) در مطالعه بررسی رابطه بین عزت نفس و سازگاری در دانشجویان نشان داد که بین عزت نفس با سازگاری اجتماعی رابطه معناداری پیدا نشده است ولی بین عزت نفس و سازگاری تحصیلی رابطه معنادار می‌باشد و این‌طور نتیجه‌گیری کرد که موثر بودن در شیوه آموزش عزت نفس؛ بهداشت روانی، بروز رفتارهای سازگارانه، کنترل رفتارهای خوب و کاهش اضطراب اجتماعی در دختر و پسر را موجب می‌دهد. سپهریان آذر (۱۳۹۴) در پژوهش خود نشان داد که سازگاری اجتماعی با ابعاد خودارزشمندی مشروط (صلاحیت و شایستگی تحصیلی، شکست دیگران در رقابت، عشق به خدا) رابطه معنی‌داری ندارد ولی با بقیه مولفه‌های خودارزشمندی مشروط (تایید دیگران، ظاهر، حمایت خانوادگی، تقوا و پرهیزگاری) بطور منفی معنادار است. طولابی، صمدی و مطهری نژاد (۱۳۹۲) در بررسی نقش میانجی عزت نفس با سازگاری اجتماعی نشان دادند که عزت نفس اثر مثبت و معناداری بر سازگاری اجتماعی دارد. شاکریان (۱۳۹۰) در مطالعه خود مبنی بر ابعاد شخصیت در پیش‌بینی سازگاری اجتماعی نشان داد ویژگی‌های شخصیت برون‌گرایی، دلبذیر بودن، وظیفه‌شناسی سازگاری اجتماعی را پیش‌بینی می‌کند.

در پژوهش، چنگ و فارن‌هام (۲۰۰۲) نشان داده شد که عزت نفس و شخصیت، تنها بودن که یک بعدی از سازگاری اجتماعی هست را تحت شعاع قرار داده است. چینگ، روی و جی کان (۲۰۱۸) در مطالعه‌ای تحت عنوان نقش میانجی‌گری عزت نفس و خودکارآمدی در حمایت اجتماعی و افسردگی میان نوجوانان در چین نشان دادند که در افزایش عزت نفس برای پیشگیری از افسردگی در نوجوانان چینی باید تاکید شود. کلیمسترا و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهش‌های خود به این نتیجه رسیدند که پنج

ویژگی شخصیت ممکن است برای آشکار کردن روش‌های ظریف رشد شخصیت همزمان با سازگاری در دانشگاه مفید باشد. کوبوتا و سزاکی (۲۰۰۲) در پژوهش‌های خود به این نتیجه رسیدند که عزت نفس بر الگوهای پیشرفت، عملکرد، تعامل با دیگران و سلامت روانی تأثیر می‌گذارد. میشل و الریچ (۲۰۲۰) در پژوهش‌های خود به این نتیجه رسیدند که ارتباط بین روابط اجتماعی افراد و سطح عزت نفس آن‌ها در تمام مراحل رشد در طول دوره زندگی واقعاً متقابل است و نشان دهنده یک بازخورد مثبت بین ساختارها است. در مطالعه رنی رز (۲۰۱۷) نشان داده شد که عزت نفس بالا و سازگاری با دانشگاه در دانشجویان سال اول در فیلپین همبستگی مثبت دارند. بنابراین با توجه به مطالعاتی که در زمینه سازگاری اجتماعی صورت گرفته شد، پژوهش‌هایی که متغیرهای خود ارزشمندی و سبک رفتاری را در کنار هم برای تعیین سازگاری اجتماعی دانشجویان سال اول دانشگاه بررسی کرده باشد، دیده نشد. لذا بجاست که این دو متغیر مورد مطالعه قرار داده شود و با رویکرد جدیدی که شاید کمک بیشتری به تبیین سازگاری اجتماعی در دانشجویان سال اول داشته باشد سنجیده شود. بنابراین محقق بر آن است با انجام این پژوهش با استفاده از روش همبستگی مشخص کند که خود ارزشمندی و سبک‌های رفتاری چقدر پیش‌بینی‌کننده سازگاری اجتماعی دانشجویان سال اول می‌باشند.

روش تحقیق

جامعه آماری، نمونه و روش اجرای پژوهش

پژوهش حاضر از لحاظ روش تحقیق در زمره تحقیقات همبستگی با تکیه بر رگرسیون می‌باشد. از لحاظ هدف بنیادی است. جامعه آماری در پژوهش حاضر، کلیه دانشجویان سال اول دانشگاه‌های آزاد شهر تهران می‌باشد. حجم نمونه بعد از ریزش نهایی ۱۵۰ نفر تعیین شد. در این پژوهش جهت نمونه‌برداری از روش در دسترس استفاده شد. روش گردآوری اطلاعات در پژوهش حاضر با استفاده از پرسشنامه است، به این منظور برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزار پژوهش، پرسشنامه‌های سازگاری اجتماعی (بل)، خودارزشمندی (کروکر و همکاران)، و سبک رفتاری دیسک (مارستون) استفاده شد.

در زمینه سازگاری بل دو پرسشنامه ارائه کرده است که یکی مربوط به دانش‌آموزان و دیگری برای بزرگسالان می‌باشد. در این پژوهش از فرم بزرگسال استفاده شده است، این فرم پنج سطح اندازه‌گیری جداگانه سازگاری شخصی و اجتماعی را در بر می‌گیرد که عبارتند از: سازگاری در خانه، سازگاری تندرستی، سازگاری اجتماعی، سازگاری عاطفی و سازگاری شغلی. این پژوهش به دلیل این که با دانشجویان سال اول در رنج سنی ۱۹ تا ۲۱ سرو کار داشت و چون دانشجویان در این سن معمولاً تجربه شغلی ندارند. لذا فقط آزمون سازگاری اجتماعی آن مورد استفاده قرار گرفته است. این پرسشنامه توسط بهرامی (۱۳۷۱) بعد از ترجمه و ویرایش بر روی ۲۰۰ نفر به صورت تصادفی اجرا شد. اعتبار این آزمون و ضریب آلفای کرونباخ آن معادل ۰/۸۹ بدست آمد (یاوری، ۱۳۹۲). در پژوهش دیگری که توسط عبدی فرد (۱۳۷۴) بر روی ۱۵ نفر از دانشجویان شاغل به تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه مشهد صورت گرفت پایایی آزمون با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد. و در تحقیق آذین و موسوی (۱۳۸۹) که بر روی نمونه ۲۳۰ نفری از دانش‌آموزان مقطع متوسط فریدون‌شهر صورت گرفت. پایایی آن از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۱ گزارش شده است. آلفای کرونباخ این پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۸۹ بدست آمده است.

پرسشنامه خودارزشمندی دارای ۷ زیرمقیاس و ۳۵ گویه بوده، خرده مقیاس‌های آن عبارتند از: بعد درونی خودارزشمندی (حمایت و عشق خانوادگی، عشق به خدا، تقوا و پرهیزگاری) و بعد بیرونی خودارزشمندی (صلاحیت و شایستگی علمی، رقابت و سبقت‌جویی، فیزیکی و ظاهری، تأیید دیگران) که هر کدام از مؤلفه‌ها شامل ۵ گویه می‌باشند. در مطالعه‌ی سارجنت و همکاران (۲۰۰۶). آلفای ۷ خرده مقیاس، بین ۰/۷۸ تا ۰/۹۴ گزارش شده است. پایایی بازآزمایی خرده مقیاس‌ها نیز بعد از ۵ ماه فاصله بین ۰/۷۸ تا ۰/۹۴ بود. نسخه انگلیسی این مقیاس بر طبق گزارش کراکر و همکاران روایی و پایایی و ساختار عاملی یکسان و ثابتی برای هردو جنس دارد. (زکی، ۱۳۹۱) در پژوهشی نشان داد که هفت پاره مقیاس خودارزشمندی قابل تقلیل در دو عامل هستند و دو عامل مذکور را می‌توان خودارزشمندی درونی و خودارزشمندی بیرونی نامید. رابطه معناداری بین خودارزشمندی و عزت نفس جمعی وجود دارد که معرف روایی ابزار تحقیق می‌باشد علاوه بر آن تمامی گویه‌های مقیاس در چهار عامل قابل تقلیل

هستند که بیانگر روایی سازه است. مقیاس خودارزشمندی دارای روایی و پایایی بسیار مطلوبی بوده و متناسب با فرهنگ ایران قابل استفاده می‌باشد. (سبزه آرای لنگرودی و همکاران، ۱۳۹۳). آلفای کرونباخ این پرسشنامه در پژوهش حاضر ۰/۵۷ می‌باشد. مدل رفتار شناسی دارای چهار سبک رفتاری می‌باشد که می‌توان افراد را بر اساس آن طبقه بندی کرد. روایی و پایایی ابزار دیسک جهانی است. توسط پروفیسور پیتز کلاس (۲۰۰۶) تاییدیه صلاحیت دریافت نموده است. دقت ابزار ارزیابی دیسک با توجه به الگوی رفتاری افراد به شرح زیر بود. افراد دارای سبک رفتاری **D**، ۹۱/۰ افراد دارای سبک رفتاری **I**، ۹۴/۰ افراد با سبک رفتاری **S**، ۸۱/۰ و افراد دارای سبک رفتاری **C**، ۸۲/۰ ابزار دیسک به طور کلی ۰/۴۹/۸۸ با انحراف معیار ۰/۴۳/۶ بود. روایی و پایایی آن در تحقیقات زیادی از سال ۲۰۰۶ آلفای کرونباخ آن مورد تایید قرار گرفته است (دادفر و همکاران، ۱۳۹۰).

جهت اجرای این پژوهش کانال‌های مختلف دانشگاهی سرچ شد. و از ادمین گروه‌ها تقاضا گردید که این مجموعه پرسشنامه را در کانال خود قرار بدهند، معدود افرادی همکاری نمودند. سرانجام با تقاضاهای مکرر و با ارتباط‌های خصوصی بصورت تک به تک با در نظر گرفتن ملاک‌های ورود آزمودنی یعنی علاقه‌مندی و رضایت برای ورود به پژوهش و دانشجوی سال اول و در رنج سنی ۱۹ تا ۲۱ سال. با توضیح هدف پژوهش و بیان این که اطلاعات شخصی آن‌ها محرمانه خواهد ماند. سرانجام پس از جلب رضایت آن‌ها، از آن‌ها خواسته شد که با دقت به پرسش‌ها پاسخ دهند، پرسشنامه‌ها در اختیار آن‌ها قرار گرفته شد، تا متغیرهای مورد بررسی، سنجیده شود. به این ترتیب داده‌های حاصل از پژوهش به وسیله پرسشنامه جمع‌آوری شد. داده‌های جمع‌آوری شده توسط آزمون آماری مناسب (تحلیل رگرسیون چند متغیره و ضریب همبستگی پیرسون) مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. پس از جمع‌آوری داده‌های تحقیق جهت تجزیه تحلیل داده‌ها ابتدا در تحلیل‌های توصیفی به بررسی ویژگی‌های جمعیت شناختی و بیان شاخص‌های گرایش مرکزی (میانگین، میانه) و پراکندگی (انحراف معیار، واریانس، کجی و کشیدگی) پرداخته شد و در قسمت آمار استنباطی با استفاده از آزمون‌های پارامتریک تحلیل رگرسیون چند متغیره و ضریب همبستگی پیرسون انجام شد.

یافته‌ها

در این پژوهش، محقق، داده و اطلاعات به دست آمده از پرسش‌نامه را پس از استخراج و طبقه‌بندی از طریق نرم‌افزار SPSS 20 و R مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است.

توصیف داده‌ها بر اساس اطلاعات جمعیت شناختی

در جدول ۱: نشان داده شد که از لحاظ جنسیت، آزمودنی‌ها معادل ۱۳۱ نفر (۰/۰۸۷/۳) دختر بودند، این در حالی است که فقط ۱۹ نفر (۱۲/۷) پسر شرکت داشتند.

در جدول ۲: نشان داده شد که از لحاظ دامنه سنی، بیشتر آزمودنی‌ها (۰/۰۵۲/۷) مربوط به سن ۲۱ سال که دارای فراوانی ۷۹ نفر و کمترین آمار (۰/۰۲۲) مربوط به سن ۱۹ سال که دارای فراوانی ۳۳ است می‌باشد.

جدول ۱: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی
پسر	۱۹	۱۲/۷
دختر	۱۳۱	۸۷/۳
کل	۱۵۰	۱۰۰

مأخذ: یافته‌های پژوهش

جدول ۲: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس سن

متغیر سن	فراوانی	درصد فراوانی
۱۹	۳۳	۲۲/۰
۲۰	۳۸	۲۵/۳
۲۱	۷۹	۵۲/۷
کل	۱۵۰	۱۰۰/۰

مأخذ: یافته های پژوهش

از لحاظ وضعیت تاهل، بیشتر آزمودنی ها معادل ۱۲۴ نفر (۰/۰۸۲/۷) مجرد و کمترین آمار معادل ۲۶ نفر (۰/۰۱۷/۳) متأهل بود. بر اساس محل تولد، بیشترین آزمودنی ها معادل ۱۰۱ نفر (۰/۰۸۷/۳۳) مربوط به شهر تهران بود. بر اساس متغیر محل زندگی بیشترین آزمودنی ها معادل ۱۱۲ نفر (۰/۰۷۴۰/۶۶) مربوط به شهر تهران بودند. از لحاظ رشته تحصیلی، بیشترین فراوانی مربوط به رشته روانشناسی معادل ۶۳ نفر (۰/۰۴۲) و سپس رشته مدیریت معادل ۲۳ نفر (۰/۰۱۵/۳۳) و بقیه رشته ها در حداقل بودند.

جدول ۳: توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری بر اساس متغیر سبک های رفتاری

درصد فراوانی	فراوانی		
۱۶/۷	۲۵	D	سبک های رفتاری
۲۶/۰	۳۹	I	
۴۰/۰	۶۰	S	
۱۷/۳	۲۶	C	
۱۰۰/۰	۱۵۰	Total	

یافته های تحقیق، ۱۳۹۹

همانطور که در جدول ۳ ملاحظه می کنید بیشترین درصد از افراد با ۴۰ درصد (۶۰ نفر) دارای سبک رفتاری S هستند و کمترین آنها با ۱۶/۷ درصد (۲۵ نفر) دارای سبک رفتاری هستند.

جدول ۴: آمار توصیفی مرتبط با بررسی متغیرهای پیش بینی سازگاری اجتماعی

شاخص های گرایش پراکندگی				شاخص های گرایش مرکزی		متغیر
انحراف معیار	واریانس	کشیدگی	اریبی	میانگین	میانه	
۰/۲۰۶	۰/۰۴۳	-۰/۸۰۴	-۰/۱۲۳	۱/۵۵	۱/۵۳	سازگاری اجتماعی
۰/۳۶۹	۰/۱۳۷	-۰/۶۱۱	-۰/۰۱۷	۴/۸۴	۴/۸۸	خود ارزشمندی
۴/۳۳۰	۱۸/۷۵۶	۰/۰۴۳	۰/۳۲۹	-۲/۲۸	-۲/۵	D سبک رفتاری
۴/۷۰۶	۲۲/۱۵۶	-۰/۳۲۳	۰/۰۴۰	-۰/۴۵	۰	I سبک رفتاری
۴/۲۹۵	۱۸/۴۵۱	۰/۱۲۵	-۰/۳۶۸	۱/۷۸	۲	S سبک رفتاری
۴/۰۵۲	۱۶/۴۲۷	-۰/۵۰۵	-۰/۰۸۸	-۰/۳۸۶	۰	C سبک رفتاری

یافته های تحقیق، ۱۳۹۹

باتوجه به بخش قبل ملاحظه کردیم که توزیع همه ی متغیرها بطور دقیق نرمال نیستند ولی با اندکی اغماض در کشیدگی متغیرها برای بررسی همبستگی متغیرها می توان از ضریب همبستگی پیرسون استفاده کرد.

جدول ۶: ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

روش	متغیر	سازگاری اجتماعی	خود ارزشمندی
همبستگی پیرسون	سازگاری اجتماعی	۱	
	خود ارزشمندی	۰/۲۵۶**	۱
	** معناداری در سطح ۹۵ درصد		

یافته های تحقیق، ۱۳۹۹

همان طور که نتایج را در جدول فوق ملاحظه می کنید، رابطه بین سازگاری اجتماعی با خود ارزشمندی (۰/۲۵۶) در سطح معناداری ۰/۰۵ مورد تایید می باشد. همانطور که ملاحظه می کنید سازگاری اجتماعی با خود ارزشمندی رابطه ی مستقیم معنادار دارد، یعنی با افزایش امتیاز خود ارزشمندی، میزان سازگاری اجتماعی افزایش پیدا می کند.

جدول ۷: ماتریس همبستگی مولفه های خود ارزشمندی با سازگاری اجتماعی

سازگاری اجتماعی			مولفه های خود ارزشمندی
تعداد نمونه	احتمال معناداری	ضریب همبستگی پیرسون	
۱۵۰	۰/۱۲۶	۰/۱۲۵	حمایت خانواده
۱۵۰	۰/۱۲۷	۰/۱۲۵	سبقت و رقابت جویی
۱۵۰	۰/۴۹۹	-۰/۰۵۶	ظاهری و جسمانی
۱۵۰	۰/۰۰۱	۰/۲۸۱**	عشق خدائی
۱۵۰	۰/۰۰۱	۰/۲۶۲**	شایستگی علمی
۱۵۰	۰/۷۰۷	۰/۰۳۱	تقوی و پرهیزگاری
۱۵۰	۰/۷۱۲	۰/۰۳	موافقت از سوی دیگران

یافته های تحقیق، ۱۳۹۹

در جدول فوق همبستگی بین مولفه های متغیر خود ارزشمندی و سازگاری اجتماعی ارائه شده است. ملاحظه می کنید که مولفه های عشق خدائی و شایستگی علمی همبستگی مستقیم معناداری به ترتیب ۰/۲۸۱ و ۰/۲۶۲ با سازگاری اجتماعی دارند. بقیه ی مولفه ها همبستگی معناداری ندارند، چون مقدار احتمال معناداری آن ها از ۰/۰۵ بیشتر است.

جدول ۸: ماتریس همبستگی مولفه های سبک های رفتاری با سازگاری اجتماعی

سازگاری اجتماعی			مولفه های سبک های رفتاری
تعداد نمونه	احتمال معناداری	ضریب همبستگی پیرسون	
۱۵۰	۰/۲۲۰	-۰/۱۰۱	D سبک رفتاری
۱۵۰	۰/۰۷۶	۰/۱۴۵*	I سبک رفتاری
۱۵۰	۰/۲۰۰	۰/۱۰۵	S سبک رفتاری
۱۵۰	۰/۲۹۲	-۰/۰۸۷	C سبک رفتاری

یافته های تحقیق، ۱۳۹۹

در جدول فوق همبستگی بین مولفه‌های سبک‌های رفتاری و سازگاری اجتماعی ارائه شده است. که ملاحظه می‌کنید سبک رفتاری I بیشترین همبستگی را با سازگاری اجتماعی دارد که در سطح اطمینان ۹۰ درصد مورد تایید است. بقیه‌ی سبک‌های رفتاری S، D و C همبستگی خیلی جزئی دارند و معنادار نیستند. در نتیجه با افزایش مقادیر عشق خدایی، شایستگی علمی و سبک رفتاری I، میزان سازگاری افراد بالاتر می‌رود.

جدول ۹: تحلیل واریانس مدل رگرسیونی (ANOVA)

جدول تحلیل واریانس					
مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F آماره آزمون فیشر	مقدار احتمال معناداری
مدل ۱	رگرسیون	۵	۰/۱۳۹	۳/۶۴۰	b./۰.۰۴
	باقیمانده	۱۴۴	۰/۰۳۸		
	کل	۱۴۹			
مدل ۲	رگرسیون	۲	۰/۲۷۸	۷/۲۶۵	b./۰.۰۱
	باقیمانده	۱۴۷	۰/۰۳۸		
	کل	۱۴۹			

یافته های تحقیق، ۱۳۹۹

جدول فوق تحلیل واریانس مدل اولیه و ثانویه (مدل ۱ و ۲) رگرسیونی برازش داده شده به داده‌ها را نشان می‌دهد. ملاحظه شود که مقدار احتمال معناداری تقریباً برابر صفر است و از سطح معناداری ۰/۰۵ کمتر است، بنابراین مدل برازش داده شده با استفاده از روش رگرسیونی مورد تایید می‌باشد.

جدول ۱۰: جدول ضرایب رگرسیونی

جدول ضرایب رگرسیونی					
مدل	ضرایب استاندارد نشده		ضرایب استاندارد شده	آماره آزمون t	مقدار احتمال معناداری
مدل ۱	مقدار ثابت	۰/۸۶۸	۰/۲۱۱	۴/۱۲۲	۰/۰۰۰
	خود ارزشمندی	۰/۱۴۴	۰/۰۴۴	۳/۳۰۰	۰/۰۰۱
	سبک رفتاری D	۰/۰۰۸	۰/۰۰۸	۱/۰۵۱	۰/۲۹۵
	سبک رفتاری I	۰/۰۱۴	۰/۰۰۷	۲/۰۵۲	۰/۰۴۲
	سبک رفتاری S	۰/۰۱۲	۰/۰۰۷	۱/۷۳۴	۰/۰۸۵
	سبک رفتاری C	۰/۰۰۷	۰/۰۰۷	۰/۹۳۱	۰/۳۵۳
مدل ۲	مقدار ثابت	۰/۸۶۱	۰/۲۱۱	۴/۰۸۶	۰/۰۰۰
	خود ارزشمندی	۰/۱۴۵	۰/۰۴۳	۳/۳۳۴	۰/۰۰۱
	سبک رفتاری I	۰/۰۰۷	۰/۰۰۳	۱/۹۸۹	۰/۰۴۹

یافته های تحقیق، ۱۳۹۹

در جدول فوق ضرایب وزن رگرسیونی هر کدام از متغیرهای توضیحی که بر متغیر وابسته‌ی سازگاری اجتماعی تاثیر گذارند، ارائه شده است. ملاحظه می‌شود که ضریب وزن استاندارد شده‌ی متغیر خود ارزشمندی برابر ۰/۲۶۱ و با توجه به احتمال معناداری

آن در مدل این متغیر معنادار است. همچنین ضریب استاندارد شده‌ی متغیرهای سبک‌های رفتاری DISC به ترتیب ۰/۱۷۱، ۰/۳۲۳، ۰/۲۶۳ و ۰/۱۳۸ هستند که باتوجه به آزمون t و سطح معناداری ۰/۰۵ تنها متغیر I معنادار است، چون مقدار احتمال معناداری آن از ۰/۰۵ کمتر است و از مدل اولیه ۱ حذف می‌شوند. ازطرفی مدل دارای یک ضریب ثابت عرض از مبدا هم با مقدار ۰/۸۶۸ می‌باشد و معنادار است. بنابراین مدل نهایی (مدل ۲) با متغیرهای توضیحی خود ارزشمندی و سبک رفتاری I مورد تایید قرار می‌گیرد.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش به بررسی پیش‌بینی سازگاری اجتماعی بر اساس خود ارزشمندی و سبک‌های رفتاری دانشجویان سال اول دانشگاه آزاد اسلامی پرداخته است. بیشترین فراوانی آزمودنی را دختران ۲۱ ساله، مجرد، شهر تهران دارا بودند. نتایج فرضیه این پژوهش این بود که خودارزشمندی و مولفه‌های آن با سازگاری اجتماعی دانشجویان سال اول رابطه دارد. در واقع نتایج نشان داد مولفه‌های عشق خدایی و شایستگی علمی همبستگی مستقیم معناداری با سازگاری اجتماعی دارند.

نتایج پاسخ به این فرضیه، با پژوهش طولابی، صمدی و مطهری نژاد (۱۳۹۲) همسو می‌باشد. زیرا آنها نیز نشان دادند که عزت نفس با سازگاری اجتماعی رابطه مثبت و معنادار دارد. به این دلیل که میزان ارزش و احترامی که دانشجویان برای خود قایل هستند در چگونگی انجام وظایف، احترام به حقوق و قوانین اجتماعی و برقراری رابطه متقابل مناسب با خانواده و دیگران نقش بسیار با اهمیتی دارند. با پژوهش بیرانوند (۱۳۹۶) که نشان داد بین عزت نفس با سازگاری اجتماعی رابطه معناداری پیدا نشده است و پژوهش سپهریان آذر (۱۳۹۴) که نشان داد رابطه سازگاری اجتماعی با مولفه‌های خودارزشمندی (رقابت، شایستگی، و عشق خدایی) معنی‌دار نیست. ولی با سایر مولفه‌های خودارزشمندی این رابطه به طور منفی معنی‌دار است ناهمسو می‌باشد. شاید علت تفاوت در نتیجه این باشد که دانشجویانی که از لحاظ اجتماعی سازگار بودند، ارزشمندی خود را مرتبط با حیطه‌های عشق خدایی و شایستگی علمی پیوند نداده بودند. و یا این طور می‌شود تصور کرد که خودارزشمندی مشروط به علت شیوه‌های تربیتی متفاوت دوران کودکی باشد بطوری که برای فردی پیشرفت تحصیلی ارزش باشد و موفقیت در آن عزت نفس وی را افزایش و یا به عکس شکست در آن حوزه بی‌ارزشی ایجاد کند و موجب استرس و بر سازگاری تاثیر منفی بگذارد. در مطالعه رنی رز (۲۰۱۷) نشان داده شد. عزت نفس بالا و سازگاری با دانشگاه در دانشجویان سال اول همبستگی مثبت دارند بطوری که فعالیت‌های پی در پی کلاسی و آموزشگاهی، عزت نفس و سازگاری به دانشگاه را در دانشجویان ورودی جدید تقویت می‌کند و با مطالعه حاضر که تاثیر مثبت شایستگی علمی را در سازگاری اجتماعی نشان داد، همسو می‌باشد. عزت نفس بالا در فرد ایجاد حس اعتماد به خود می‌کند، که این احساس وی را قادر می‌سازد تا با موقعیت‌های سخت زندگی سازگار شود. کوپر اسمیت چهار عامل اسنادی برای رشد عزت نفس بیان می‌کند، که یکی از این چهار عامل تجارب و موفقیت‌هایی است که فرد در زندگی بدست می‌آورد. (مفتاح، ۱۳۸۱). از طرفی دیگر کوپر اسمیت اعتقاد دارد بین عزت نفس و تصور فرد از توانمندی‌هایش ارتباط وجود دارد (توکلی زاده، ۱۳۹۷). این نظریه‌ها همسو بودن با پژوهش حاضر که شایستگی علمی در سازگاری تاثیر گذار می‌باشد، را نشان می‌دهد. پژوهش حاضر با نتایج تحقیق کرمی، پیری کامرانی و کریمی (۱۳۹۴) که نشان دادند معنویت درمانی به طور معناداری میزان سازگاری اجتماعی را افزایش داد، همسو می‌باشد. چون در پژوهش حاضر مشخص شد که عشق خدایی با سازگاری اجتماعی رابطه مستقیم معناداری دارد. احساس تعلق داشتن به منجی والا و امیدواری به کمک و یاری خداوند در شرایط مشکل‌زای زندگی از جمله منابعی است که با برخورداری از آن می‌توان در مواجهه با حوادث، فشار کمتری را تحمل کرد. بدین معنی افرادی که دارای چنین ویژگی هستند افسردگی، اضطراب، شرمندگی و احساس گناه پایین و بهزیستی، سلامت روانی عالی، نگرش فرا اجتماعی، اتکا به خداوند بیشتری را دریافت می‌کنند که باعث کنترل و تسلط بیشتر آن‌ها بر شرایط می‌شود و در نتیجه باعث سازگاری اجتماعی مطلوب در آن‌ها می‌شود. این پژوهش با پژوهش میشل و الریچ (۲۰۲۰) تاحدودی همسو می‌باشد که ارتباط بین روابط اجتماعی افراد و سطح عزت نفس آن‌ها در تمام مراحل رشد در طول دوره زندگی واقعاً متقابل است و نشان دهنده یک بازخورد مثبت بین ساختارها است. همچنین این پژوهش با کوبوتا و سازاکی (۲۰۰۲) می‌تواند تا حدی همسو باشد. آن‌ها در پژوهش‌های خود به این نتیجه

رسیدند که عزت نفس بر الگوهای پیشرفت، عملکرد، تعامل با دیگران و سلامت روانی که می‌توانند از علایم سازگاری باشند، تاثیر می‌گذارد.

نتایج فرضیه دوم پژوهش این بود که سبک‌های رفتاری با سازگاری اجتماعی دانشجویان سال اول رابطه دارد. در جدول ۸ همبستگی بین مولفه‌های سبک‌های رفتاری و سازگاری اجتماعی ارائه شده است. همانطور که ملاحظه می‌کنید در میان چهار سبک رفتاری دیسک، سبک رفتاری I (تاثیرگذاری) بیشترین همبستگی را با سازگاری اجتماعی دارد. و بقیه سبک‌های رفتاری همبستگی معناداری با سازگاری اجتماعی ندارند.

نتایج پاسخ به این فرضیه با توجه به اینکه هیچ پیشینه پژوهشی (داخلی و خارجی) در ارتباط با رابطه سبک‌های رفتاری با سازگاری اجتماعی دیده نشد ولی یافته‌ها در پژوهش‌های مشابه از قبیل پژوهش شاکریان (۱۳۹۰) که نشان دادند ویژگی‌های شخصیتی برون‌گرایی، دلپذیربودن، وظیفه‌شناسی، سازگاری زناشویی را پیش‌بینی می‌کند، تا حدی همسو است. همچنین با پژوهش کاظمی رضایی (۱۳۹۹) تا حدی همسو هستند که سازگاری اجتماعی، موقعیت زندگی و شغلی را بهبود می‌بخشد. تاحدی با پژوهش پیشرو کلانکس (۱۳۹۷) همسو می‌باشد که توجه به سازه‌های حمایت اجتماعی و سبک‌های هویت به‌عنوان عوامل دخیل در سازگاری اجتماعی و کیفیت زندگی دانشجویان بسیار ضروری است. تاحدی با پژوهش کلیمسترا و همکاران (۲۰۱۸) همسو می‌باشد که پنج ویژگی شخصیت ممکن است برای آشکار کردن روش‌های ظریف رشد شخصیت همزمان با سازگاری در دانشگاه مفید باشد.

افراد دارای سبک رفتاری I تمایل به ارتباط با دیگران، ایجاد تاثیرات مطلوب و ایجاد محیطی با انگیزه دارند و طالب محیطی هستند که در آن شناخت اجتماعی و عامه‌پسند، شناخت از توانایی‌ها، آزادی بیان و صحبت کردن و تاثیرگذاری باشد (دادفر و همکاران، ۱۳۹۴) که ویژگی شخصیت برون‌گرایی که شامل اجتماعی بودن و صفاتی مثل سرزندگی، شادابی، جرات ورزی، نیاز به فعالیت و فعال بودن، مرکز توجه بودن، هیجان و تحرک است را تا حدی نشان می‌دهد.

ویلیام مارستون (۱۹۲۸) باور دارد که انسان‌ها الگوی رفتاری هیجانی خود را بر اساس احساسی که نسبت به خود دارند، انتخاب می‌کنند. بر این اساس دو مسئله مورد توجه افراد، قرار می‌گیرد: نخست اینکه آیا فرد، شرایط محیطی خود را مطلوب تلقی می‌کند یا نامطلوب. دوم این که احساس می‌کند که بر روی شرایط کنترل دارد یا این که کنترلی بر روی شرایط خود ندارد. تحقیقات نشان می‌دهد که هرچند افراد با سبک پایه یا طبیعی خود عجين هستند و این الگوی رفتاری در طول زندگی همراه آنها است ولی محیط بر روی الگوی رفتاری آنها تاثیر می‌گذارد. زمانی که افراد بر روی متعادل کردن رفتار خود کار می‌کنند، در ویژگی‌های خود بالغ می‌شوند یعنی توان درک رفتار دیگران و تطبیق با محیط را یاد می‌گیرند. (دادفر و همکاران، ۱۳۹۴).

هدف اصلی در پژوهش حاضر پیش‌بینی سازگاری اجتماعی براساس خودارزشمندی و سبک‌های رفتاری دانشجویان سال اول می‌باشد. طبق جدول ۱۰ ضرایب وزن رگرسیونی هرکدام از متغیرهای توضیحی که بر متغیر وابسته سازگاری اجتماعی تاثیر گذارند نشان داد که خود ارزشمندی و سبک رفتاری I تاحدی پیش‌بینی کننده سازگاری اجتماعی هستند. که سهم آنها حدود ۰/۱۱ در صد می‌باشد. بطوری که خودارزشمندی سهم بیشتری را به خود اختصاص داده است و مولفه مهم‌تری نسبت به سبک رفتاری برای پیش‌بینی سازگاری اجتماعی می‌باشد. در پژوهش، چنگ و فارنهام (۲۰۰۲) نشان داده شد که عزت نفس و شخصیت، تنها بودن که بعدی از سازگاری اجتماعی می‌باشد را تحت شعاع قرار داده است، به طوری که عزت نفس و شخصیت برون‌گرا با تنهایی رابطه معنادار منفی دارند. منظور از تنهایی، تنها بودن فیزیکی نیست بلکه مربوط به احساس فرد از نبود صمیمیت بین فردی می‌باشد. افراد تنها سازگاری و پیشرفت کمتری از خود نشان می‌دهند، رفتار صادقانه کمتری داشته و منفعل عمل می‌کنند (پالیزان، جاوید و هنرمند، ۱۳۹۵). عزت نفس بالا در فرد موجب کاهش افسردگی و اصلاح رفتار اجتماعی، چگونگی درست و مناسب مواجهه با حوادث و وقایع روزمره زندگی بوده که در سطوح مختلف زندگی فردی، خانوادگی، آموزشی و اجتماعی اثرات خود را نمایان می‌کند (زکی، ۱۳۹۱). افراد برون‌گرا به علت دارا بودن عواطف مثبت، برقراری روابط گرم و انرژی‌بخش، علاقمند به حضور در موقعیت‌های اجتماعی، دارا بودن رفتارهای فعال، قاطع و جرأت‌مند و استفاده آنها از این سرمایه موجب ارتقا و بهبود افسردگی می‌شود (حسینی، نجفی و محمدی‌فر، ۱۳۹۸). افرادی هم که سبک رفتاری I دارند، برون‌گرا، فعال، تاثیرگذار، نگاه‌های انسان‌محورانه دارند و به ارتباط‌ها اهمیت می‌دهند، معاشرتی، علاقه‌مند به تعامل و ارتباط با دیگران، اجتماعی، شاد و سرزنده و اهل

تفریح ولدت بردن از زندگی هستند(دادفر و همکاران، ۱۳۹۴) که خصوصیات مخالف با فرد افسرده را نشان می‌دهد. فرد افسرده بطور دائم غمگین بوده و از دیگران کناره‌گیری می‌کنند. ایجاد حس گوشه‌گیری در افسردگی، روابط اجتماعی افراد را تحت تاثیر قرار می‌دهد و سازگاری اجتماعی آن‌ها را با چالش مواجه می‌کند(حسینی و منشی، ۱۳۹۷). لذا این پژوهش همسو بودن با پژوهش حاضر را نشان می‌دهد.

پیشنهاد پژوهشی

-با توجه به اینکه مدل مطرح شده در این پژوهش نتوانست واریانس زیادی از متغیر وابسته را پیش‌بینی کند و با توجه به مطالعات انجام شده مدل‌های دیگری و تست‌های شخصیت دیگری به ویژه تست شخصیت نئو که واریانس بیشتری از پیش‌بینی سازگاری اجتماعی را نشان داده است مورد استفاده قرار گیرد.

-با توجه به اینکه درصد قابل توجهی از پاسخ دهندگان در پژوهش دختران بودند. پیشنهاد می‌شود دانشجویان دختر و پسر بصورت مجزا مورد بررسی قرار گیرند.

محدودیت‌ها و مشکلات پژوهش

-هر پژوهشی اگرچه به دنبال ارتباط یکسری عوامل با هم و تأثیرپذیری و تأثیرگذاری آن‌ها بر هم می‌باشد، اما در هر حال بر سر راه خود با برخی محدودیت‌ها و مشکلات روبرو خواهد شد که این امر پژوهش را با معضلاتی روبرو می‌کند و این نیز می‌تواند منجر به دشواری در امر تعمیم نتایج شود. در هر صورت این پژوهش نیز از این قاعده مستثنی نبوده و با محدودیت‌های زیر روبرو شده است:

-نتایج پژوهش حاضر مربوط به دانشجویان سال اول دانشگاه‌های آزاد شهر تهران در رده سنی ۱۹ تا ۲۱ سال می‌باشد که قابل تعمیم به دانشجویان سال اول در رده‌های سنی بالاتر و یا دانشگاه‌ها و شهرهای دیگر نمی‌باشد.

-وجود بیماری کرونا و مجازی بودن، روال کار را در انتخاب نمونه به شیوه تصادفی مشکل کرد که ناچاراً به شیوه در دسترس و به صورت آنلاین نمونه انتخاب شد و همچنین برای پر شدن پرسشنامه‌ها مدت زمان زیادی حدود دو ماه سپری شد.

منابع و مراجع

- [۱] آذین، ا و موسوی، س م. (۱۳۹۰). بررسی نقش عوامل آموزشی بر سازگاری اجتماعی دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان فریدون شهر. *جامعه شناسی کاربردی*، ۲۲(۱)، شماره ۱، صفحه ۲۰۰-۱۸۳.
- [۲] احمدی بنی، ز، امینی، ع، مهرابی، ط، شریف پور لاتانی، ا و قاسمی، ر. (۱۳۹۵). تاثیر آموزش گروهی مهارت های ارتباطی با رویکرد مذهبی بر میزان سازگاری اجتماعی دانشجویان دختر. *پایان نامه کارشناسی ارشد پرستاری*. دانشکده پرستاری و مامایی. گروه روان نشریه روان پرستاری. دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.
- [۳] اتکینسون، ر و همکاران. (۱۳۹۶). *زمینه روان شناسی*. ترجمه محمد تقی براهنی و همکاران، تهران؛ انتشارات رشد.
- [۴] ایس، آ،، خودباوری، ا. (۱۳۹۳). ترجمه رخشنده عظیم، ناشر: نسل نو اندیش.
- [۵] بیرانوند، م. (۱۳۹۶). بررسی رابطه بین عزت نفس و سازگاری اجتماعی در دانشجویان رشته معماری دانشگاه آزاد خرم آباد دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد. *اولین کنفرانس ملی پژوهش های نوین ایران و جهان در روانشناسی و علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعی*. تهران. ایران.
- [۶] بهرامی، ا. (۱۳۷۱). *پرسشنامه سازگاری بل (فرم بزرگسالان)* قابل دسترسی در : WWW.FarsRavan.com
- [۷] پالیزیان، آ،، امینی جاوید، ل،، مهرابی زاده هنرمند، م. (۱۳۹۵). کمالگرایی، عزت نفس و سبک های دلبستگی به عنوان پیش بین های احساس تنهایی در دانشجویان دختر خوابگاهی دانشگاه چمران. *کارشناسی ارشد روان شناسی بالینی*. دانشکده روان شناسی. دانشگاه آزاد اسلامی. دزفول. ایران.
- [۸] پیشرو کلانکش، ص،، نعمتی، ش. (۱۳۹۷). مدل یابی روابط ساختاری حمایت اجتماعی و سبک های هویت با سازگاری اجتماعی و کیفیت زندگی. *پژوهش های روان شناسی اجتماعی*، شماره ۳۲.
- [۹] توکلی زاده، ج. دادپور، ق و پناهی شهری، م. (۱۳۹۰). اثربخشی آموزش های عقلانی- هیجانی به شیوه گروهی بر عزت نفس و اضطراب دانش آموزان تیز هوش، *مجله تخصصی پژوهش و سلامت، مرکز تحقیقات و توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت گناباد*، ۲(۱)، شماره ۱.
- [۱۰] حدت، ا و پارسامهر، م. (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی دانشجویان. *فصلنامه توسعه اجتماعی (توسعه انسانی سابق)*، ۱۱(۴)، شماره ۲.
- [۱۱] حسینی، ف،، نجفی، م و محمدی، م. (۱۳۹۸). رابطه پنج صفت بزرگ شخصیت با افسردگی: نقش میانجی عزت نفس و خود کار آمدی. *کارشناسی ارشد روان شناسی و علوم تربیتی*. دانشکده روان شناسی. دانشگاه سمنان. سمنان. ایران.
- [۱۲] حسینی، ل و منشی، غ. (۱۳۹۷). اثر بخشی آموزش ذهن آگاهی کودک محور بر سازگاری اجتماعی و علائم افسردگی در کودکان با اختلال افسردگی. *فصلنامه روانشناسی افراد استثنایی دانشگاه علامه طباطبائی*، ۱۸(۱)، شماره ۲۹، ص ۲۰۰-۱۷۹.
- [۱۳] دادفر، م،، مرادی، م،، کولیوند، پ،، قضایی پور ابرقویی، ف و قاسمی، س. (۱۳۹۴). الگوهای رفتاری DISC و کاربرد آن در بهره وری فردی/سازمانی. ناشر: *میر ماه*.
- [۱۴] رشیدی، ج،، نریمانی، م و بشرپور، س. (۱۳۹۵). اثر بخشی درمان پردازش شناختی بر بهبود حس خودارزشمندی در دانشجویان مبتلا به سندروم قلب شکسته. *سیویلیکا: ناشر تخصصی مقالات کنفرانس ها و ژورنال ها، کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی و مطالعات اجتماعی ایران*.
- [۱۵] روشن نژاد، ن،، بیان فر، ف و طالع پسند، س. (۱۳۹۷). پیش بینی سازگاری زناشویی زوج های جوان از طریق ویژگی های شخصیتی، تمایزیافتگی خود و سرسختی روانشناختی در شهر اهواز. *مقاله پژوهشی، روانشناسی بالینی*.
- [۱۶] زکی، م. (۱۳۹۱). آزمون واعتباریابی پرسشنامه خودارزشمندی در بین دانش آموزان دختر و پسر دبیرستان های شهر اصفهان. *روش ها و مدل های روان شناختی*، ۲(۱)، شماره هفتم، صص ۸۵-۶۳.

- [۱۷] سبزه آرای لنگرودی، م.، سرافراز، م. و قربانی، ن. (۱۳۹۳). بررسی ویژگی‌های روان سنجی مقیاس وابستگی‌های ارزش خود، *دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهراء*، اندیشه‌های نوین تربیتی دوره ۱۰ شماره ۱.
- [۱۸] سپهریان آذر، ف.، محمدی، ن. و بلوتک، ح. (۱۳۹۴). همبستگی بنیادی خودارزشی مشروط و سازگاری دانشجویان. *نشریه پژوهش‌های آموزش و یادگیری*. ۱۴(۱). شماره ۱. صص ۹۷-۱۰۶.
- [۱۹] شاکریان، ع.، دکتر فاطمی، ع. و دکتر فرهادیان، م. (۱۳۹۰). بررسی رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی با رضایت‌مندی زناشویی. *مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان*. جلد ۱۶ شماره ۱ صص ۹۲-۹۹.
- [۲۰] شفیع آبادی، ع. و ناصری، غ. (۱۳۸۵). *نظریه‌های مشاوره و روان درمانی*، مرکز نشر دانشگاهی.
- [۲۱] طولابی، ز.، صمدی، س. و مطهری نژاد، ف. (۱۳۹۲). بررسی نقش میانجی عزت نفس و خودکارآمدی در رابطه بین سبک زندگی اسلامی اجتماعی جوانان شهر مشهد. *فصلنامه مطالعات جامعه شناختی جوانان*. سال سوم. شماره نهم. صص ۱۳۲-۱۱۵.
- [۲۲] کاظمی رضایی، س. ع.، محمدی، م.، تاجیک اسمعیلی، ع.، پیشگاهی، ب. (۱۳۹۹). نقش راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و حمایت اجتماعی ادراک شده در پیش بینی سازگاری اجتماعی دانشجویان پرستاری. *نشریه روان پرستاری*. ۸(۱). شماره ۲.
- [۲۳] کریمی، ج.، پیری کامرانی، م. و کریمی، پ. (۱۳۹۴). تاثیر آموزش معنویت درمانی بر سازگاری اجتماعی دانشجویان. *فصلنامه اخلاق*، ۱۱، شماره ۱۴/۱ <https://civilica.com/doc/32936/>
- [۲۴] مقدم، ح.، هدایتی، ب. و هدایتی، ر. (۱۳۹۴). بررسی رابطه افسردگی و اهمال کاری با خرده مقیاس‌های سازگاری در دختران دبیرستان. *پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی*
- [۲۵] مفتاح، س. (۱۳۸۱). بررسی رابطه کم‌رویی و عزت نفس با پیشرفت تحصیلی سال دوم راهنمایی شهر تهران، *پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت معلم*.

- [26] Cheng H & Furnham A.(2002). Personality peer relations and self- confidence as predictors of happiness and loneliness. *Journal of adolescence* 25(3) 327- 340.
- [27] Cheng H & Furnham A.(2003). Personality and self- steam and demographic predictions of happiness and depression. *Personality and individual differences* 34(6)921-942.
- [28] ching-wen chang Rui Yuan Ji-kang chen.(2018). Social support and depression among Chinese adolescents: *The mediating roles of self-esteem and self-efficacy. Journal homepage;www.elsever.*
- [29] Kubota Y Sasaki S.(2002). *Aerobic exercise and self-esteem in children. J Behave Med* 24(12):273-81.
- [30] Renierose Mary R. Hernandez.(2017). freshmen students self-esteem and adjustment to college in higher education institutions in calapan city Philippines. *Asia pacific journal of multidisciplinary research*. Vol. 5 no.3. 49-50 August 2017.
- [31] Um MY, Kim DH. The influence of adolescent physical abuse on school adjustment in South Korea: The mediating effects of perceived parenting types. *Children and Youth Services Review*.Dec1;69:89-96.
- [32] Wnag C, Hatzigianni M, Shahaeian A, Murray E, Harrison LJ.(2016).The combined effects of teacher-child and peer relationships on children's social - emotional adjustment, *Journal of school psychology*. Dec1;59:1-1. <https://doi.org/10.1016/j.jsp.2016.09.003>.